

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВЕБІНАР

«Пропедевтика профорієнтації. Оптимізація саморозвитку учнів»

15.04.2021

Піонтковський-Вихватень Богдан Олександрович
кандидат педагогічних наук,
психолог Центру обдарованої учнівської молоді НАУ

Ключовий вибір, який повинен зробити кожний молодий чоловік, міститься у виборі персональної життєвої позиції – ***пристосуватись*** або ***створити***. Сучасні дослідники-профорієнтатори пропонують дві моделі професійного самовизначення особистості: ***адаптивну*** та ***рефлексивну***.

- особистість старшокласника як суб'єкт розвитку є відкритою по відношенню до навколишнього середовища;
- саме певна незбалансованість психологічних чинників саморозвитку у віці 15-16 років є передумовою здійснення чергового «стрибка саморозвитку», який відбувається наприкінці періоду шкільного навчання, тобто в 17-18 років і характеризується різким зростанням самоусвідомлення учнем себе та власного місця у подальшому дорослому світі.

Засоби активізації саморозвитку учнів мають бути зосереджені на плануванні подальшого життєвого і професійного шляху, пошук відповідей на питання «Що я вмію? Чого я прагну? Як цього досягти?»

- Хаос не тільки руйнівний, але й має ознаки творення, конструктивізму, оскільки розвиток відбувається через нестійкість.
- Лінійний характер еволюції складних систем, до якого звикла класична наука, не правило, а скоріш, виняток; розвиток більшості таких систем має нелінійний характер. Це означає, що для складних систем завжди існує декілька можливих шляхів розвитку.
- Розвиток відбувається шляхом випадкового вибору однієї з декількох можливостей подальшої еволюції. В такому разі, випадок – це одна зі складових еволюційного механізму; обраний шлях еволюційного розвитку системи не обов'язково є кращим за ті можливості, які були відкинуті випадковим вибором.

Саморозвиток – це усвідомлений, самокерований процес самоперетворення, самовдосконалення людини.

Особистісний розвиток ми визначили як інтегруючий результат процесів особистісного становлення і формування.

Ключова парадигма технології саморозвитку Германа Константиновича Селевка говорить про можливість керування процесом саморозвитку та управління дорослим (вчителем, психологом) навчально-виховним процесом з метою активізації саморозвитку учнів.

Оскільки ми визначили саморозвиток як самокерований процес особистісного становлення, головними внутрішніми чинниками його перебігу постають:

- 1) готовність індивіда взяти на себе керування власним розвитком;
- 2) володіння стратегіями самопобудови і самовдосконалення;
- 3) наявність певних психологічних якостей, які є надбанням минулих етапів особистісного розвитку і одночасно базою, платформою, каталізатором подальшого саморозвитку.

Середовище – це те, що оточує, серед чого знаходиться об'єкт розгляду. Освітнє середовище є системою умов, впливів, можливостей для навчання, виховання, розвитку і саморозвитку особистості.

Учням потрібна постійно діюча допомога у вирішенні проблем вирішення професії. Таку допомогу можуть надати професійні психологи, близькі люди – батьки, ровесники, джерела інформації різного типу.

Технологія активізації
саморозвитку учнів окреслює
можливі засоби:

- 1) запуску механізму
саморозвитку
старшокласників;
- 2) активізації його дії в
навчальних умовах;
- 3) створення педагогічного
середовища, сприятливого
для саморозвитку всіх
залучених у нього суб'єктів.

Індивідуально-психологічні чинники

Оптимізація особистісного розвитку

Готовність до саморозвитку

Оволодіння стратегіями самопобудови

Запуск механізму саморозвитку

Психолого-педагогічні чинники

Моніторинг особистісного розвитку учнів
Тренінги особистісного зростання

Формування доміанти самоудосконалення шляхом трансляції цінностей самоудосконалення

Трансляція технологій проектування

Перехід від когнітивної діяльності самопроектування в сферу практичних дій

Соціально-психологічні чинники

Гуманістична орієнтація організаційної культури закладу

Саморозвиток як місія організаційної культури закладу

Застосування проектних технологій
Організація профорієнтаційної роботи

Профільне (початкове професійне) навчання як засіб інтенсифікації самовизначення і самоствердження

Оптимізація
особистісного
розвитку

Моніторинг
особистісного розвитку
учнів
Тренінги особистісного
зростання

Гуманістична орієнтація
організаційної
культури закладу

Певні особистісні характеристики – автономність, самоприйняття, саморозуміння, аутосимпатія, розвиненість смисложиттєвої сфери – є каталізаторами запуску механізму саморозвитку. Недостатній рівень розвитку зазначених характеристик призводить до гальмування становлення суб'єктності учнів і може служити причиною розбалансування їх особистісного розвитку.

Готовність до
саморозвитку

Формування
домінанти
самоудосконалення
шляхом трансляції
цінностей
самоудосконалення

Саморозвиток як
місія організа-
ційної культури
закладу

Друга лінія активізації саморозвитку учнівської молоді передбачає розвиток готовності до саморозвитку шляхом формування домінанти самовдосконалення. Перехід від неусвідомленого розвитку до саморозвитку передбачає рефлексію молодою людиною власної спроможності такого самокерування.

Оволодіння
стратегіями
самопобудови

Трансляція технологій
проектування

Застосування
проектних технологій
Організація
профорієнтаційної
роботи

Третя лінія активізації саморозвитку старшокласників передбачає оволодіння ними стратегіями самопобудови. Етапи саморозвитку – самопізнання, самопроектування, самореалізація – є інтегрованими показниками виділених нами стратегій самопобудови (саморефлексія, самопроектування, стратегії проектування).

Запуск
механізму
саморозвитку

Перехід від когнітив-
ної діяльності
самопроєктування в
сферу практичних дій

Профільне (початкове
професійне) навчання як
засіб інтенсифікації
самовизначення і
самоствердження

Хто не вибудовує себе
самостійно як суб'єкта –
автоматично стає
об'єктом тієї чи іншої
соціальної структури,
тобто відбувається втра-
ча автономності та
усвідомлення цінності
власного Я, цінності
самоактуалізації.

Навчально-методичне забезпечення технології активізації саморозвитку полягає у створенні та впровадженні комплексної системи психолого-педагогічних заходів для активізації процесів саморозвитку у старшокласників

Актуальні напрямки профорієнтаційного впливу для різних паралелей учнів старшої школи:

- Для 8 – 9 класів – розвиток комунікативних вмінь та критичності мислення, які сприяють напрацюванню навичок партнерської взаємодії, розвитку рефлексії; розвивають вміння працювати з інформацією.
- Для 10 – 11 класів – напрям стратегічного планування та проектування кар'єри, що сприяє оформленню професійного самовизначення учнів у вигляді індивідуального професійного плану та пропонує старшокласникам інструментарій побудови власної кар'єри.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ запрошує:

Більше інформації на сайті <http://iiot.nau.edu.ua/>

Наші вебіари ви знайдете тут: <https://cutt.ly/dz9nK8e>

14.05.2021 Вебінар для старшокласників: Власний компас профорієнтації.
Алгоритм вибору професії. Анонс на сайті.

<https://cutt.ly/dz9nK8e> YouTube канал IIOT

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Website: <https://nau.edu.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nauofficial>

ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Website: <http://iiot.nau.edu.ua>

Facebook: <https://www.facebook.com/iiot.nau/>

E-mail: iiot@nau.edu.ua

ЦЕНТР ОБДАРОВАНОЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Website: <http://iiot.nau.edu.ua/index.php/institut/tsentry/obdarovanoi-uchnivskoi-molodi>

Facebook:

https://www.facebook.com/pg/obdarovana/posts/?ref=page_internal

E-mail: obdarovana@nau.edu.ua

Address: 03058 м. Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корпус 8а